

ΤΑ ΚΟΥΡΕΛΙΑ ΑΝΤΙΣΤΕΚΟΝΤΑΙ ΑΚΟΜΑ

Βασιμμένο σε χιλιάδες αληθινές ιστορίες

Του ΣΠΥΡΟΥ ΒΛΕΤΣΑ

Η Μαρία και η Ελένη ήταν συμμαθήτριες. Η πρώτη πέρασε στο πανεπιστήμιο, η δεύτερη όχι. Όταν η Μαρία αποφοιτούσε, η Ελένη δούλευε ήδη συμβασιούχος σε ένα δήμο, καθώς ο πατέρας της είχε τον τρόπο να της εξασφαλίσει την πρόσληψη. Όταν η Μαρία ετοιμαζόταν για τις εξετάσεις του ΑΣΕΠ, η συμμαθήτριά της είχε μονιμοποιηθεί. Η Μαρία ήταν η δεύτερη επιλαχούσα του διαγωνισμού και στη συνέχεια είδε πολλούς που βρέθηκαν πολύ κάτω από εκείνη να προσλαμβάνονται. Η Μαρία, τελικά, εργάστηκε για ένα διάστημα στον ιδιωτικό τομέα και στο μεταξύ ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές της σπουδές. Σήμερα είναι άνεργη, όπως και πολλοί συνομήλικοί της με ανάλογα προσόντα, ενώ η Ελένη μετράει τα χρόνια που απομένουν για την πρόωρη συνταξιοδότησή της ως μητέρα ανηλίκου.

Η Μαρία ακούει καθημερινά κυβερνηση, αντιπολίτευση, δημοσιογράφους και εργατολόγους καθηγητές να οδύρονται για τη γενιά της. Είναι οι ίδιοι που κατά την προεκλογική περίοδο του 2004, δέκα χρόνια μετά την ίδρυση του ΑΣΕΠ, πλειοδοτούσαν στις πρωινές εκπομπές για τη μονιμοποίηση των συμβασιούχων, παρότι το Σύνταγμα του 2001 το απαγόρευε ρητά. Οι συμβασιούχοι, εκλεκτοί του πελατειακού συ-

στήματος, παρουσιάζονταν σαν αδικημένοι και βρισκόμενοι σε κατάσταση ομηρείας. Στην Ελλάδα του 2004 δεν αναρωτιόταν κανείς αν πράγματι χρειάζονταν όλοι αυτοί, αν το δημόσιο μπορούσε να τους πληρώνει, γιατί ήταν αυτοί οι καταλλήλοτεροι για τις συγκεκριμένες θέσεις, τι κράτος φτιάχναμε τελικά.

Στην Ελλάδα οι απαιτήσεις για προνομιακή μεταχείριση, ακόμη και αυτές που αντιστρατεύονταν ευθέως κάθε έννοια δικαίου και δημοσίου συμφέροντος, φορούσαν το μανδύα της λαϊκής διεκδίκησης. Οι ευνοημένοι του συστήματος εμφανίζονταν σαν προλετάριοι, που η κοινωνική αναληψία θα πετούσε στο δρόμο. Όσοι ήταν μέσα στο κόλπο είχαν δικαιώματα προς κατοχύρωση, όσοι είχαν την ατυχία να μην τρυπώσουν στα πελατειακά δίκτυα ή είχαν την αξιοπρέπεια να τα απορρίψουν, παρέμειναν αόρατοι για τους πολιτικούς και τα ΜΜΕ.

Δεν μιλάμε απλώς για μικροσυμφέροντα. Οι ευνοημένοι του συστήματος είναι τόσο πολλοί που συγκροτούν ισχυρές ομάδες πίεσης και αποτελούν κρίσιμη μάζα στις εκλογικές αναμετρήσεις. Παράλληλα, αποτελούν ένα πολυπληθές ακροατήριο για τα τηλεοπτικά κανάλια και τα λοιπά ΜΜΕ, τα οποία προσαρμόζουν ανάλογα τη στάση τους. Οι ευνοημένοι του πελατειακού συστήματος δεν ενδιαφέρονται για το πώς πάει η οικονομία, για το

αν θα έρθουν τουρίστες, για το πώς θα γίνουν επενδύσεις, για το πώς θα βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα.

Οι ίδιοι έχουν καλύψει την ιδιοτέλεια της στάσης τους με μια υποκριτική ηθικολογία. Χρησιμοποιούν τα αριστερά στερεότυπα, όχι γιατί θέλουν να ανατρέψουν το σύστημα, αλλά για να διατηρήσουν τα προνόμια που αυτό τους έδωσε. Πιστεύουν ότι η κρίση δημιουργήθηκε όταν σταμάτησε η παροχή χρήματος από το κράτος και θα ξεπεραστεί μόνο αν αυτή επανέλθει. Λένε ότι θέλουν να συμμαχήσουν με τους εργαζόμενους και τους ανέργους του ιδιωτικού τομέα, δηλαδή αυτοί που ενδιαφέρονται μόνο για τα προνόμιά τους να ενωθούν με εκείνους που πληρώνουν το κόστος αυτών των προνομίων.

Όταν τα εύκολα δανεικά σταμάτησαν, υπουργοί διαδοχικών κυβερνήσεων βρέθηκαν αντιμετώπι με τους όρους των νέων δανειστών. Έκτοτε δίνουν μάχη χαρακωμάτων για να προστατεύσουν τους ευνοημένους του πελατειακού συστήματος, που στο μεταξύ μετακόμισαν μαζί στον ΣΥΡΙΖΑ, με πρώτους τους υπερχονομικούς υπαλλήλους της Βουλής, όπως έδειξαν οι εκλογές στο σωματείο τους. Φυσικά, όλη η φασαρία γίνεται για τους μέσα. Για τους απέξω, τους αόρατους σαν τη Μαρία, υπάρχουν μόνο υποκριτικά λόγια. Σε

κάθε προϋπολογισμό περικόπεται ξανά και ξανά το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Έτσι χάνεται μια, έστω μικρή, αναπτυξιακή δυνατότητα και μαζί χιλιάδες δουλειές. Η υπουργική υπογραφή για την απώλεια αυτών των παραγωγικών θέσεων εργασίας μπαίνει πρόθυμα, χωρίς κλάψες και αντίσταση. Αυτοί οι άνεργοι δεν προσφέρονται για δηλώσεις ανθρωπισμού, δεν υπολογίζονται, δεν εκπροσωπούνται. Δεν βγαίνουν στις τηλεοράσεις, επομένως δεν υπάρχουν.

Η χρεοκοπία και ο κίνδυνος ολοκληρωτικής κατάρρευσης της χώρας ανάγκασαν τους πολιτικούς που διαχειρίστηκαν την κρίση να λάβουν αποστάσεις από τις συντεχνίες του δημόσιου τομέα και να αναιρέσουν κάποια από τα «κεκτημένα». Όμως η πολιτική δύναμη που το πελατειακό σύστημα είχε δώσει σε ομάδες συμφερόντων σχημάτισε μια τεράστια αντιδραστική στρατιά. Γι' αυτούς πάσχιζαν οι κυβερνήσεις και όχι για την εφαρμογή μιας δίκαιης λιτότητας με την ουσιαστική προστασία των ασθενέστερων.

Η προκλητικά άδικη αυτή τακτική απομάκρυνε την ανάκαμψη και επιβάρυνε περαιτέρω την ελληνική κοινωνία. Κάθε σύγκρουση με την τρόικα για χάρη των συντεχνιών έστελνε στο εξωτερικό μηνύματα παραλυσίας και στο εσωτερικό λογαριασμούς φόρων. Χαρακτηριστική είναι η αποπομπή της τρόικας από τον Ευ. Βενιζέλο, τον Σεπτέμβριο του '11, που κατέληξε στο φόρο ακινήτων. Σήμερα, μετά τον ανασχηματισμό, ήρθαν νέοι υπουργοί, φόρεσαν τα κουρέλια του λαϊκισμού και συνεχίζουν την παράσταση της αντίστασης. Σαν να μην πέρασε μια μέρα. **Α**